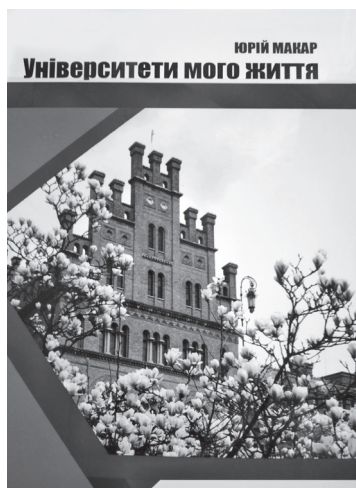

Борис ГУМЕНЮК,
доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри публічного управління
та міжнародних відносин
Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова,
Надзвичайний і Повноважний Посол

Рецензія
на книгу доктора історичних наук, професора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Ю. Макара
«Університети мого життя»
(Чернівці: Технодрук, 2019. 608 с.)

Якось у середині липня поточного року мені зателефонував Юрій Іванович Макар – мій старший колега, давній приятель, знаний на Буковині та далеко-далеко за її межами науковець, педагог, організатор науки. Він дуже делікатно, у притаманній тільки йому тактовній манері обережно запитав: «Борисе Івановичу, я оце нещодавно видав книгу моїх деяких особистих і професійних спогадів, то не заперечували б ви, щоб я доставив вам цю книгу на ознайомлення?».

Ми з Юрієм Івановичем плідно співпрацювали в академічній сфері понад два десятки років і завжди були в дружніх стосунках, тож я, звичайно, відповів: «Юрію Івановичу, про яке заперечення може йтися?» Мені миттю стало зрозуміло, що, оскільки ці спогади написала надзвичайно цікава, багата на таланти людина, слід очікувати на незаперечну суто читацьку насолоду й фахову користь од ознайомлення з ними. Адже, як то кажуть: «Багато у світі дивних див, та найдивніше з них – людина». Як на мене, цей аксіоматичний вислів може бути епіграфом до всього рецензованого твору Ю.І. Макара.

Хіба не диво, залишившись у ранньому дитинстві напівсиротою на одному з найтрагічніших за перебігом історичних подій острівців українства – Холмщині, пройти шлях од сільського хлопчика, який своїми дитячими очима мусив бачити в ті буремні часи, як горить рідна хата, до блискучого науковця-історика, знаного не тільки в Україні, а й у Польщі, Канаді, США, Чехії, Румунії, колишньому СРСР, і багаторічного декана історичного факультету Чернівецького університету, засновника потужної кафедри міжнародних відносин та її незмінного й донині керівника.

Холмщина, Підляшся, Надсяння, Галичина, Забужжя, Бойківщина, Закерзоння, Покуття... І якщо історія всієї України – багатоаспектний синтез незаперечної звитяги, гірких поразок, дошкульних падінь і героїчних звершень, то доля цих острівців неньки-України куди драматичніша. Цим регіоном, який із давніх-давен компактно заселяли українці зі своїм побутом, говірками, духом, менталітетом, врешті-решт кладовищами з прахом шанованих предків, як важкі катки перекочувалися різні імперії – австрійсько-угорська, російська царська, російська радянська, польсько-пілсудська. І кожна намагалась якнайретельніше вичавити все українське – од мови до релігійних культових споруд, од освіти до побутових звичаїв. Бути українцем у таких умовах, вижити в них, не зрадити своєму етнічному походженню – справа, м'яко кажучи, не з легких, але Юрієві Івановичу Макару разом із сотнями тисяч мешканців тих країв, справжніх, а не диванних, як тепер ми кажемо, патріотів, удалося це зробити, вибороти своє гідне місце в житті, створити чудову родину, засіяти своїми нащадками землю не тільки на Буковині, а й у далекій (географічно) Канаді.

Я не переповідатиму змісту книги, хай кожен читач ознайомиться з ним сам. Зазначу лише, що подекуди це схоже на детектив, а подекуди на захопливий трилер, коли автор пише про своє служіння в десантних військах, про ризиковані стрибки з парашутом у різних умовах (але завжди наближених до бойових). Описи плідної науково-пошукової діяльності Ю.І. Макара читач сприйматиме як гарний аналітичний, пізнавальний матеріал (недарма до друку книжку було ухвалено рішенням ученої ради Чернівецького університету). Праця рясніє посиланнями на численні вітчизняні та закордонні архіви, де, здається, автор провів чи не половину свого життя, що для науковця-історика чудовий комплімент і гарний показник. Мабуть, ця професійна завзятість, гіпертрофоване працелюбство й ефективні його результати дали підстави керівництву університету призначити свого часу Ю.І. Макара деканом історичного факультету, який він незмінно очолював майже три десятки років. Зі здобуттям незалежності, коли постала гостра потреба готувати фахівців-міжнародників, а столичних навчальних майданчиків для цього

явно бракувало, їх почали розбудовувати в регіонах – Львові, Харкові, Одесі. Засновником нового напрямку освіти в межах Чернівецького університету був непосидючий професор Ю.І. Макар.

Тому варто наголосити ще на одному стратегічно важливому аспекті діяльності автора цих мемуарів – дипломатичному. Це не помилка. Саме дипломатичному. Як відомо, є професійна дипломатія – це робота міністерств закордонних справ, а є і галузева, зокрема освітянська. А ще конкретніше – університетська. Так от, на моє глибоке переконання, а його підтверджують незаперечні факти з книги, професор Ю.І. Макар є Посол Чернівецького університету. Адже саме він був біля витоків започаткування та розвитку плідних відносин університету з канадськими вишами й науково-дослідними інституціями, з відповідними партнерами в США, Польщі, Чехії, Румунії тощо. Нині провідний університет Буковини має розгалужену систему міжнародних зв'язків, а головне – власну базу зі своїм набутим авторитетом у сфері підготування фахівців для роботи в зовнішньополітичних органах держави, і заслуга та внесок професора Ю.І. Макара в цю справу є надзвичайно важливими.

Та я не хочу відбирати в читача хліб. Хай кожен особисто зануриться в захопливий світ цього цікавого, багатого на фактологічний матеріал життєпису. Зазначу лише, що «Університети професора Ю.І. Макара» – книга дуже цікава, змістовно охоплює майже століття подій, а назва її вдала та символічна. Це також гарний посібник для студентів-міжнародників відповідних українських навчальних закладів. Життєвий шлях автора вартий того, щоб багато чому повчитися – насамперед відданості обраній справі, служінню людям і Державі Україна!